

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ НА СТАН ПРАВОПОРЯДКУ У МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ УКРАЇНИ

Головкін Б. М.

*доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії правових наук України,
завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Колб О. Г.

*ORCID ID: 0000-0003-1792-4739
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Як показало вивчення архівних матеріалів, на протязі 2017-2020 р. р. в колоніях України мало місце 63 випадки корупції, а саме – у:

1. Центральному міжрегіональному управлінню ДКВС України за цей період не було зареєстровано жодного такого випадку [1].

Проте, наявність першості по коефіцієнту кримінальної активності персоналу колоній серед інших регіонів, а також високий щорічний рівень злочинності у Київському СІЗО, який в Україні входить у перелік надзвичайно складних у криміногенному змісті КВУ закритого типу, свідчить про те, що у КВУ даного управління досить високий є і рівень латентної (лат. *latens* – скритої; невідомої) злочинності [2, с. 314], яка, у свою чергу, виступає однією з детермінант, що породжує і обумовлює вчинення кримінальних правопорушень з боку зазначених вище суб'єктів, а також суттєво впливає на стан правопорядку у місцях позбавлення волі.

2. Південно-Східному регіоні у досліджуваному в цій роботі періоді мало місце 7 випадків корупційних діянь (у 2017 році – 1; 2018 р. – 3; у 2019 р. – 3; у 2020 р. – 0) [1].

Вказані дані також варто оцінювати критично, якщо виходити з того факту, що вказане міжрегіональне управління займає друге місце серед інших регіонів по рівню вчинення кримінальних правопорушень у 2017-2020 р. р. [1].

3. Південному міжрегіональному управлінні за цей час було вчинено 21 корупційне правопорушення (у 2017 році – 2; у 2018 р. – 6; у 2019 р. – 6; у 2020 р. – 7) [1].

З огляду латентності, можна констатувати, що у вказаному регіоні, враховуючи, що це управління займає перше місце по кількості та рівню кримінальної активності персоналу колоній у системі ДКВС України, зазначений показник є найбільш наближений до реального стану правопорядку в КВУ закритого типу та по рівню співпадає з кількісно-якісними показниками злочинності у сфері виконання покарань [1].

Додатковим аргументом з цього приводу виступають відомості про вчинення щорічно кримінальних правопорушень персоналом колоній у Кропивницькій виправній колонії № 4 та № 6, а також в Одеському СІЗО, які входять у перелік найбільш кримінально активних КВУ закритого типу в Україні [1].

4. Північному-Східному регіоні за вказаний період мало місце 5 корупційних правопорушень (у 2017 р. – 0; 2018 р. – 3; 2019 р. – 1; 2020 р. – 1), що теж можна вважати відносним латентно обумовленим показником злочинності персоналу колоній [1].

Зокрема, вчинення цими особами 41 кримінального правопорушення спростовує загальний оціночний висновок про рівень протиправних діянь в КВУ закритого типу в даному міжрегіональному управлінні.

5. Західному регіоні у досліджуваному періоді було зареєстровано 16 корупційних діянь (2017 році – 0; 2018 р. – 5; 2019 р. – 7; 2020 р. – 4) [1].

Зазначені відомості у певній мірі кореспондуються з кількісно-якісними показниками кримінальних правопорушень, вчинених персоналом колоній у сфері виконання покарань (39 випадків), а тому і в даному випадку можна вести мову про низький рівень латентності суспільно небезпечної діяльності у вказаному міжрегіональному управлінні ДКВС України.

6. Центральню-Західному регіоні у досліджуваному періоді мало місце 14 корупційних правопорушень (у 2017 році – 5; 2018 р. – 5; 2019 р. – 3; 2020 р. – 1) [1].

Виходячи, що по всіх показниках кримінальних та корупційних правопорушень КВУ цього міжрегіонального управління майже співпадають з Північно-Східним регіоном, можна лише зазначити, що рівень латентності у колоніях є високим.

У цілому, підводячи деякі висновки з питань оцінки рівня корупції у системі ДКВС України, слід констатувати, що найвищий рівень цих правопорушень у 2017-2020 р. р. був зафіксований у КВУ закритого типу Південного міжрегіонального управління – 21 випадок із 63 або 33% у структурі всіх цих суспільно небезпечних діянь, а найнижчий – у Центральному регіоні, де у досліджуваному часовому відрізку не було зареєстровано жодного корупційного правопорушення [1].

Література:

1. Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у I кварталі 2021 року. Режим доступу: <https://kvs.gov.ua/important-info/for-public/>
2. Булыко А. Н. Большой словарь иностранных слов. 35 тысяч слов. Изд. 3-е, испр., перераб. Москва: Мартин, 2010. 704 с

РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ: ІЛЮЗІЯ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Кернякевич-Танасійчук Ю. В.

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри судочинства*

*Навчально-наукового юридичного інституту
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
м. Івано-Франківськ, Україна*

Ресоціалізація засудженого, необхідною умовою якої є його виправлення, виступає запорукою досягнення основної цілі кримінальної відповідальності – захисту інтересів особи, суспільства і держави [1, с. 84].

Легальне визначення поняття «ресоціалізація», під яким розуміється свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві, містить ч. 2 ст. 6 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) [2].

З огляду на таку законодавчу дефініцію, видається, що ресоціалізація можлива лише після відбуття покарання. До індикаторів відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства можна віднести: вирішення його житлово-побутових проблем, питання працевлаштування; влаштування особистого, сімейного життя тощо.

Як бачимо, ресоціалізація – це явище суб'єктивне і стан його втілення в життя залежатиме від кожної засудженої особи зокрема. Виходячи з цього, до компетенції органів та установ виконання покарань належить не сам процес виправлення та ресоціалізації засуджених осіб, а створення умов для їх виправлення та ресоціалізації. На реалізацію цього положення спрямована норма, закріплена у ч. 2 ст. 102 КВК України, де передбачено, що режим у колоніях має зводити до мінімуму різницю між